

Seminární práce z agroturistiky

Téma: Návrh farmy s podnikáním v agroturistice

Vypracoval: Ivo Vyskočil

Obor: Zootechnický

Ročník: 3.

Obsah:

- Úvod
- Příroda
- Přístupné jeskyně
- Další přírodní zajímavosti
- Charakteristika farmy
- Ubytování
- Zvířata na statku
- Hospodářské budovy
- Rostlinná výroba na statku
- Program pro hosty
- Turistika
- Další služby
- Spolupráce s obcí a dalšími institucemi
- Způsob prezentace
- Ceny ubytování a služeb
- Příloha

Úvod

Agroturistika se poslední dobou stává častým a oblíbeným způsobem trávení dovolené, zejména pro obyvatele velkých měst. Nabízí také možnost seznámit se s životem na vesnici i na statku se spoustou zvířat. Obzvlášť pro děti může být obrovským zážitkem krmení králíků, vyjíždka na koni, pomoc při svážení sena i kontakt s hospodářskými zvířaty nemluvě o ochutnání čerstvě nadojeného mléka. Já jsem tuto možnost měl už jako malé dítě a na své farmě bych chtěl dát tuto možnost dnešním dětem.

Pro založení farmy jsem si vybral oblast v Moravském krasu. Les a louky poskytují formu relaxace jakou městské děti ani dospělí téměř neznají.

Vybral jsem si toto místo proto, že tam jezdíme již několik let. Myslím, že toto místo plné přírodních krás a pozoruhodností je ideální k založení farmy zaměřené na agroturistiku. Nabízí vyžití snad pro každého: milovníky přírody, rybáře, cyklisty i ty kdo chtějí poznat kulturní památky.

Příroda

Moravský kras patří mezi nejvýznamnější krasové oblasti ve střední Evropě. V celém území je známo více než 1000 jeskyní. Čtyři z nich jsou přístupné veřejnosti. Punkevní jeskyně s vodní plavbou na podzemní říčce Punkvě a prohlídkou dna propasti Macocha. Kateřinská jeskyně, která je známá unikátními hůlkovými stalagmity, jeskyně Balcarka s bohatou a barevnou krápníkovou výzdobou a Sloupsko-šošůvské jeskyně, tvořené mohutnými chodbami a podzemními propastmi. V zájmu zachování tohoto jedinečného fenoménu bylo území Moravského krasu již v roce 1956 vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí. Chráněná oblast Moravský kras se rozkládá na území 100 km².

Přístupné jeskyně

Jeskyně Balcarka

679 14 Ostrov u Macochy
Tel: 0506 / 44 43 30

Jeskyně Balcarka se nachází v malebném krasovém žlebu nedaleko obce Ostrov u Macochy. Podzemní bludiště chodeb, puklin a dómů je vytvořeno ve dvou patrech. Vstupní portál jeskyně je významnou paleontologickou a archeologickou lokalitou. Byly zde nalezeny kosti pleistocenních zvířat, kamenné a kostěné nástroje i ohniště lidí starší doby kamenné. Další části jeskyně byly postupně objevovány v letech 1923 - 1948 a vynikají velmi bohatou, mnohotvárnou a barevnou krápníkovou výzdobou. Partie nazývané "Galerie" a "Přírodní chodba" patří mezi nejkrásnější prostory Moravského krasu. Pozoruhodné jsou též kruhovitě propastřovité prostory, tzv. Rotundy.

Kateřinská jeskyně

678 01 Blansko

Tel: 0506 / 3161 (41 31 61)*

Jeskyně má největší veřejnosti přístupný podzemní dóm v České republice (97 m délka, 44 m šířka, 20 m výška) a unikátní krápníkovou výzdobu tvořenou skupinou mimořádně úzkých až 4 metry vysokých hůlkových stalagmitů v tzv. Bambusovém lesíku. Vynikající akustika Hlavního dómu je návštěvníkům demonstrována ukázkami reprodukované hudby, několikrát ročně se zde konají hudební a pěvecké koncerty. Portál jeskyně je významnou paleontologickou a archeologickou lokalitou, unikátní je také hromadný nálezkosteský medvědů v jednom z komínů v jeskyni.

Sloupsko-šošůvské jeskyně

679 13 Sloup v Mor. krasu

Tel: 0506 / 43 53 35

Rozsáhlý komplex chodeb a dómů ve dvou patrech, spojených mohutnými podzemními propastmi až 80 metrů hlubokými. Jeskyně je nejbohatším nalezištěm koster pleistocenní jeskynní fauny (medvědi, lvi, hyeny). V Eliščině jeskyni s bohatou krápníkovou výzdobou jsou příležitostně konány koncerty komorní hudby. Součástí systému je i mohutná sluj Kůlna, jedno z našich nejproslulejších a nejlépe prozkoumaných archeologických nalezišť. Vedle kamenných a kostěných nástrojů zde byla nalezena část lebky neandrtálského člověka (stáří přibližně 120 000 let).

Punkevní jeskyně

678 01 Blansko

Tel: 0506 / 41 86 02

Jeskynní systém podzemní říčky Punkvy mezi Pustým žlebem a světoznámou propastí Macochou je součástí nejdelšího jeskynního systému v ČR (Amatérská jeskyně - délka okolo 30 kilometrů). Navštívit lze soustavu mohutných dómů s bohatou krápníkovou výzdobou v tzv. suché části, dno propasti Macocha v hloubce 138,5 metrů a projet se na elektrických člunech Macošskými vodními dómy po podzemní říčce Punkvě s krátkou zastávkou v Masarykově dómu.

Další přírodní zajímavosti

Propast Macocha

Nejhlubší otevřená propast v České republice (i ve střední Evropě). Od horního vyhlídkového můstku na samé dno je 138,7 metrů. Tato impozantní rarita vznikla zřícením stropu velkého podzemního dómu. Na dně propasti jsou dvě jezírka, které naplňuje podzemní říčka Punkva. Dna Macochy je možno dosáhnout přístupnými Punkevními jeskyněmi. Je jedním z nejznámějších a nejkrásnějších útvarů v Moravském krasu. Turisticky je propast zpřístupněna dvěma vyhlídkovými můstky. První můstek je na horní hraně propasti v těsné

blízkosti Útulny u Macochy, druhý, Dolní můstek s překrásným výhledem na spodní část propasti je ve výšce 90 m nad hladinou spodního jezírka. Propast Macocha je nejnavštěvovanější propastí. Rádi ji evidentně mají i sebevrahové jejichž počet již přesáhl padesátku.

Punkva

Punkvu tvoří spojené vody holštejnské Bílé vody a Sloupského potoka. Setkávají se v labyrintu Amatérské jeskyně. Záhada Punkvy a sní spojená záhada (tehdy neznámé) Amatérské jeskyně nedávala dlouhé roky spát všem badatelům, speleologům. Věděli jen to, že poprvé vykoukne Punkva na dně Macochy v podobě Dolního jezírka. Pak se opět ukrývá v podzemí, tentokrát v jeskyni Punkevní, resp. v její vodní cestě, tak oblíbené turisty. Ovšem ani tehdy, kdy se opět ukazuje na povrchu po vývěru hlavním výtokem není konec. O pár desítek metrů níže se opět ukryje do skály v Malém propadání v Pustém žlebu a objevuje se v malém výtoku. Svoji cestu končí v Blansku kde se vlévá do Svitavy.

Pustý žleb

Asi osm kilometrů dlouhé údolí začínající ve Sloupě, které mírně klesá až na výškovou kótu 311 metrů, která je na místě Skalního mlýna. Zde se Pustý žleb spojuje se Suchým žlebem a pokračují společným údolím k Blansku. Žleb je v podstatě kaňonovitě údolí. Jedná se buď o bývalé řečiště krasových vod, nebo propadlé jeskyně, závrtu, které uvolnil podzemní tok. Proto je také v Pustém (ale i v Suchém) žlebu několik desítek jeskyní.

Charakteristika farmy

Chtěl bych vytvořit příjemné domácí prostředí v útulném domečku s muškáty v oknech a přátelským přístupem k hostům. Nejspíš mnou navržená farma nebude typickým příkladem agroturistiky pro každého, ale zařízením zaměřeným na ubytování s nadstandardními službami navíc pro movitou klientelu z velkých měst a zahraničí. Ale přiznejme si, že právě tito často nadměrně zaměstnaní lidé budou stále častěji vyhledávat blízkost přírody, ovšem nebudou bydlet v cimře s nábytkem po babičce. Budou vyžadovat jistý standard v ubytování, a navíc budou chtít zažít něco co ve městě nemohou.

Provoz na farmě bude celoroční. Přes sezónu budou návštěvníky rodiny s dětmi, po ní důchodci, popřípadě lidé co si mohou dovolit dovolenou mimo nejatraktivnější měsíce. Na zimu se počítá s milovníky běžek, s vánočními svátky a Silvestrem. Mezi tím jsou nejrůznější svátky a prázdniny, které jak doufám budou chtít děti strávit u nás.

Délku pobytu si mohou hosté zvolit sami, ovšem čím kratší pobyt tím vyšší cena.

Jako zajímavost bych chtěl hostům nabídnout na ochutnání čerstvě nadojené mléko a to kravské i kozí. Lidé by zde mohli ochutnat také domácí máslo, sýry, tvaroh a samozřejmější bude maso z domácí produkce.

Přes to, že se na chodu farmy budou podílet všichni rodinní příslušníci, neobejdeme se bez zaměstnanců. Nabídnu místo ošetřovateli zvířat s manželkou. Je pro ně připraven byt a děti nejsou překážkou. Ošetřovatel se bude starat o zdraví zvířat, ale také bude muset zastat různé práce na statku, např. pomoc s hospodářskými zvířaty a pracemi na polích a lukách. Jeho žena bude kuchařka a popřípadě může pomoci i s úklidem pokojů apod. Jinak budeme mít dohodu se střední zemědělskou školou v Boskovicích a studenti si u nás budou odbývat část své praktické výuky. Tyto pracovní síly nám pomohou s prací kolem zvířat, popř. v rostlinné výrobě. Budou mít k dispozici dva pokojíky nad kuchyní a zajištěnou stravu.

Ubytování

Ke svému podnikání jsem zde nenašel vhodný statek, proto vybuduji nový na místě stávající usedlosti a vedle stojící ruiny. Nechci ovšem narušit ráz vesnice a krajiny. Dům proto bude odpovídat typickým stavením. Půdorys bude obdélníkový. Stavení bude dvoupatrové, bílé, střecha tašková a dřevěné části budou tmavě hnědé. Část obydlí bude sloužit jako rodinný dům. Naproti ní bude část pro hosty. Pro ně bude vybudováno pět podkrovních pokojů se sociálním zařízením a sprchovým koutem, televizorem a základním nábytkem. Nábytek bude ze světlého dřeva stejně jako plovoucí podlahy. Pokoje budou tři čtyřlůžkové, jeden dvoulůžkový a jeden třílůžkový. Vstup do těchto pokojů bude z dřevěného ochozu zevnitř dvora. Výhled budou mít hosté do krajiny i na své auto na parkovišti před domem. V přízemí budou další dva pokoje s bezbariérovým přístupem pro postižené a důchodce s problematickým pohybem. Tyto pokoje budou třílůžkový a dvoulůžkový. Pak zde bude společenská místnost propojená s jídelnou. Jídelna bude už v další části, spojující část pro hosty s naším domkem. Její součástí bude i kuchyňka s plynovým sporákem, nádobím, mikrovlnou troubou a rychlovarnou konvicí. Do jídelny bude vstup i z kuchyně, kde se budou pro hosty připravovat jídla. Na jídelnu bude navazovat byt ošetřovatele sousedící s naším bytem. Uprostřed, mezi budovami bude velký dvůr s posezením, udírnou a pergolou.

Zvířata na statku

Tato oblast je vhodná k pastevnímu chovu dobytka, proto jsem se rozhodla chovat stádečko skotu plemene Sharole, čítající asi 15 kusů i s býkem. Je to sice plemeno nenáročné a kvalita jeho masa je dobrá. Bude celoročně pobývat na pastvinách přilehlých ke statku. Další pastviny budou využívány asi 15-ti členným stádečkem koz bílého krátkosrstého plemene, které budou chovány kvůli kůzlatům a mléku, a jako výběhy pro koně. Chov prasat budou reprezentovat dvě prasnice bílého ušlechtilého používané na chov. Selata budou sloužit ke spotřebě na farmě. Na produkci mléka budou chovány dvě krávy plemene České černostrakaté a dvě krávy plemene Jersey, které svou výškou budou pro děti atraktivnější a jejich tučné mléko bude použito k výrobě másla.

Dalšími zvířaty chovanými na statku budou koně. Pro děti jsem zvolil dva koníky menšího rámce z plemene Hafling, kteří mohou zároveň i tahat. Pro všechny ostatní budou k dispozici čtyři Čeští teplokrevníci. Je to všestranné a poměrně odolné plemeno. Budou mít i zkoušky v tahu, takže mohou sloužit jako koně jezdeckí i do záprahu.

Samozřejmě bude chov drůbeže. Na malém rybníčku za obytným stavením bude chována vodní drůbež, několik českých hus a nějaké kachny. Hrabavou drůbež zastoupí hejno slepic s kohoutem. Pro děti bude jistě vítanou atrakcí králíkárna s šesti dospělými králíky a spoustou malých králíčků.

Na mazlení pro děti bude na dvoře Labradorský retvívr a dvě kočky. Jako hlídače soukromých prostor budeme mít dlouhosrstého jezevčíka. Další zvířata pro agroturistiku dost netypická budou akvariální rybičky ve dvou dvouseťlitrových akváriích umístěných v mé kanceláři.

Hospodářské budovy

Hospodářské budovy budou tvořit čtvercový komplex stejně jako dům se vstupem od hlavní budovy. Toto stavení bude také nabílené s taškovou střechou a tmavě hnědými vraty. Budou zde stáje pro koně s 10-ti boxy, sedlovnou a krytou jízdárnou, která bude spojuvat stáje pro koně a stáje pro ostatní zvířata. Nad oběma stáji bude půda na seno. Ve druhé stáji bude po levé straně stání pro krávy a za nimi bude mléčnice s chladícím zařízením. Dojení bude potrubní. Na druhé straně bude roštové ustájení prasátek na výkrm. Na něj bude navazovat box pro prasnice, taktéž roštový. Porodní box bude také roštový s elektricky vyhřívanou

palandou pro selata. Součástí obou stájí bude přípravná krmiv se zařízením na šrotování ovsa aj. Za tímto hospodářským komplexem bude hnojiště a věž na kejdu. Vedle nichž bude stodola na uskladnění slámy, vaků se siláží a zemědělských strojů.

Pro ovce bude na zimu na pastvinách vybudována salaš s půdou na seno a prostorem na uskladnění vaků se senáží. Skot bude mít pouze přístřešek. Boudy pro psy budou umístěny spolu s drobnochovem za hlavní budovou u rybníčku.

Rostlinná výroba na statku

Na menším poličku před statkem se budou pěstovat brambory. Pro krávy se bude pěstovat kukuřice na siláž a seno se sklídí z okolních luk. Tráva, která se nesklídí na seno bude sloužit k výrobě senáže na zimu pro ovce. V letním období se budou krávy i koně přikrmovat čerstvou pící, jetelem a vojtěškou. Pro koně se bude pěstovat ještě oves.

V zahradě budou ovocné stromy, hrušeň, jabloně a nějaká třešeň. Několik keřků angreštu a od každého rybízu postačí pro nás i pro hosty. Maliník a ostružiník jsem vybral z odrůd bez trnů a s velkými plody. Ve skleníku budou pěstována rajčata, saláty, kedlubny a salátové okurky. Záhonky hrachu, mrkve, petržele, kopru, ředkviček a celeru budou sloužit spíš ke spotřebě rodiny. Stejně tak záhon jahod. Záhonky květin budou nejen na okrasu v zahradě, ale budou zdobit i místnosti v domě.

Program pro hosty

Vzhledem k umístění farmy mezi toliko jeskyní předpokládám, že budou chtít tyto jeskyně navštívit, ale mohou svůj volný čas trávit posezením na dvoře pod pergolou. Na zahradě si mohou nasbírat ovoce popřípadě natrhat květiny do vázy na pokoj. Mohou podnikat výlety do okolí, za hezkého počasí je k dispozici koupání pár minut chůze od statku. Pod dohledem mohou pomáhat s pracemi na statku i na zahradě.

Po domluvě je možnost vyjížděk na koních i výuka jízdy na koni v kryté hale. Je možná i vyjíždka v bryčce. Pro rybáře je k dispozici soukromý rybník i zapůjčení rybářských prutů. K dispozici je také krytý stolní tenis a zapůjčení raket na badminton nebo míčů. Kola si mohou hosté dovést vlastní nebo si je vypůjčit.

Za špatného počasí lze využít společenské místnosti se spoustou stolních her (šachy, dáma, pexeso, karty, člověče nezlob se, domino, dostihy a sázky aj.). Je tu také umístěna menší knihovna s literaturou pro děti i dospělé a také televizor, video a mini věž.

Pro děti bude zbudováno malé pískoviště, větší děti mohou využít volejbalové hřiště na.

Turistika

Lze využít nepřeberného množství turistických tras od náročných dlouhých nebo s prudkým stoupáním až po nenáročné několika kilometrové trasy téměř po rovince například pro starší páry nebo rodiny s malými dětmi. Velice atraktivní pro poznání Moravského krasu jsou naučné stezky (viz. Příloha). Pro cyklisty je Moravský kras ideální i přes členitý terén. Samozřejmě je zapůjčení turistických a cykloturistických map a průvodců.

Další služby

Nabízíme i hlídání dětí. Na sezónu bude zajištěna studentka z pedagogické fakulty a mimo sezónu obstará tuto službu někdo z rodiny. Pro děti bude připraven program a nejrůznější aktivity (poznávání léčivých rostlin, kurzy rybolovu, základy myslivosti, soutěže o ceny a diplomy, poznávání zvířat na statku, příprava ovocných a zeleninových salátů, hledání pokladu, výlety do přírody, pletení pomlázek, ukázky paličkování a drhání atd.)

Na večer jsou připraveny posezení s grilováním, uzením nebo rožněním selat, popřípadě klasické táboráky s opékáním buřtů a pečením brambor. Mimo jiné mohou hosté ochutnat kvalitní domácí vína z Moravy. Za špatného počasí se mohou konat společné večery ve společenské místnosti u krbu a s minibarem.

Na podzim nabídnou hostům víkendové pobyty s pravou zabíjačkou a samozřejmě domácí slivovicí.

Pokud se některý z hostů rozhodne vzít s sebou na dovolenou svého zvířecího miláčka, jsou mu k dispozici dva boxy pro koně a dva cvingry pro větší psy.

Spolupráce s obcí a dalšími institucemi

V případě zájmu jsme také schopni dodávat jisté přebytky z naší produkce do jejich kuchyně, dělat obědy a večere pro důchodce. Další spolupráci nabídnou tamní lesní správě. Mohu obhospodařovat jejich louky za to, že si ponechám sklizené seno. Dále nabídnou ubytování a další služby jejich loveckým hostům. Také bych chtěl odkoupit občasně přebytky z honů pro rozšíření jídelničky svých hostů. Dál bych nabídl vybudování několika laviček na určitých turistických trasách v okolí farmy kvůli starším hostům. Domluvil bych také trasy, které mohu používat k vyjížděním na koni.

Spolupráci se zemědělsky zaměřenými školami v okolí uvítá naše farma a doufám, že i školy, protože v dnešní době není snadné umístit studenty na praxi. Na našem statku se navíc mohou seznámit jak s živočišnou výrobou, tak s výrobou rostlinnou.

Způsob prezentace

Určitě využiji internet, myslím si, že vlastní webové stránky s nabídkou služeb a několika fotografiemi by mohli nalákat zákazníky. Dám inzerát do cestovní kanceláře zprostředkávající služby nabízené naší farmou. Také bych dal inzerát do tisku, nejlépe do novin nebo časopisu, který čte co nejširší spektrum potenciálních zákazníků například Květy, Katka, Právo, Mladá Fronta apod. V místních zpravodajích budou menší inzeráty pro turisty a důchodce z Brna, Blanska a okolí. Vytisknu pár letáků česky i německy a rozmístím je na turisty často navštěvovaná místa. A také doufám, že mí zákazníci budou spokojeni a nejen, že se budou rádi vracet, ale poví o nás i svým přátelům.

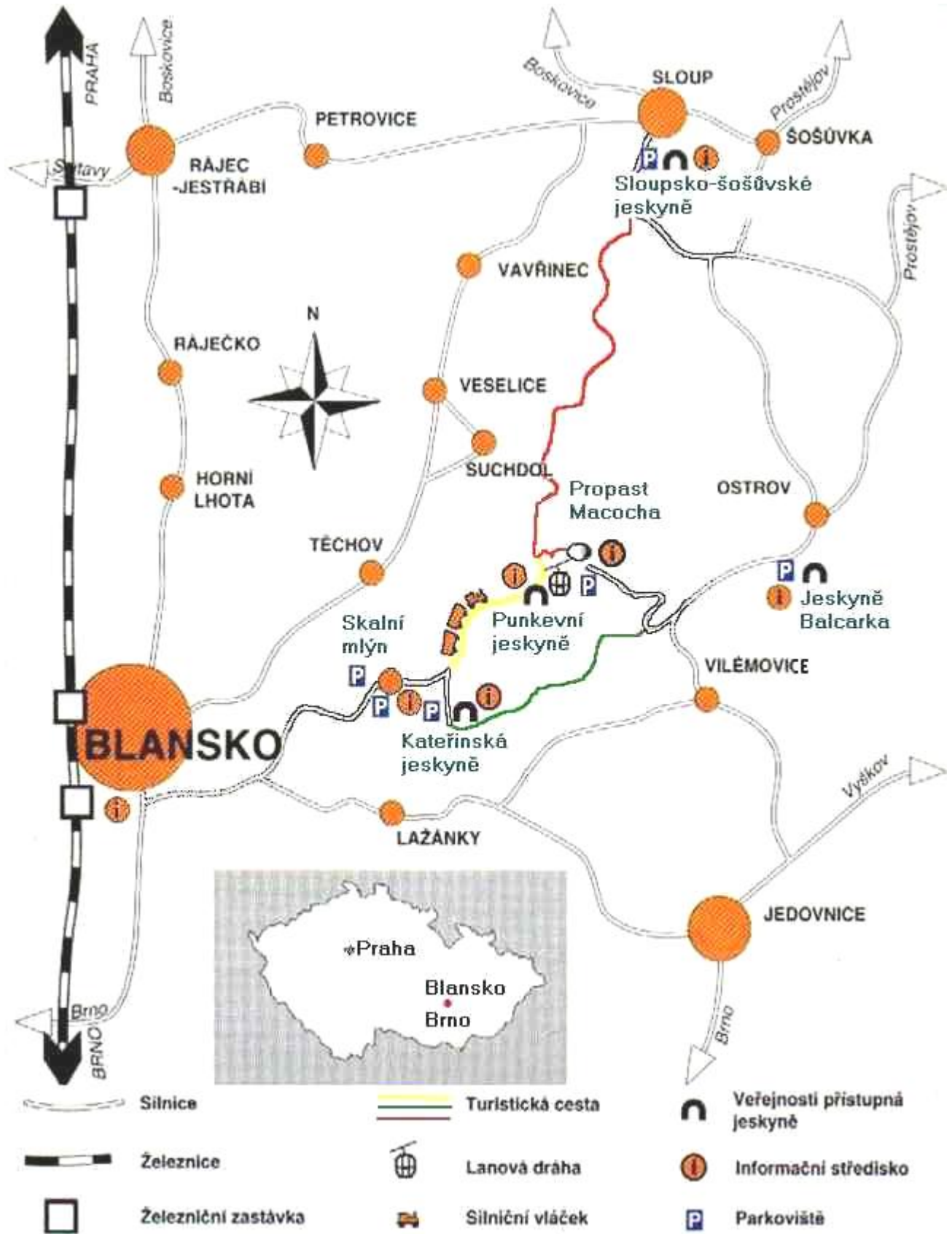
Ceny ubytování a služeb

Ceny ubytování se budou odvíjet od délky pobytu a od programu jaký si hosté zvolí. Průměrná cena za týden je 3 500 Kč pro 1 osobu mimo sezónu. V této ceně je zahrnuto ubytování, plná penze vstup kamkoliv na farmě, možnost zúčastnit se prací na statku a krmení zvířat. Ostatní služby se platí zvlášť. V sezóně bude cena 4 000 Kč.

Intenzivní kurz jízdy na koni tj. pětkrát hodina na jízdárně + vyjížděním mimo sezónu 1150 Kč v sezóně 1450 Kč. Vyjížděním bryčkou i na koních mají cenu pohyblivou, dle počtu osob a kilometrů. Hlídání dětí je taktéž odvozeno, od stáří dítěte, doby hlídání, programu jaký je pro děti připraven apod.

Příloha

Naučné stezky

Naučná stezka Macocha

První ceduli této stezky najdete na Skalním mlýně. Odtud vás značení povede ke Kateřinské jeskyni, kde si můžete prohlédnout i kámen drtič. Méně zdatné jistě nepotěší, stoupání stezky na hřbet mezi Suchým a Pustým žlebem zvaný chobot. Věřte ale, že to stojí za to. Po chobotu se dostanete až na Macochu, kde můžete skočit dolů, nebo pokračovat dále na skvělou vyhlídku na Koňském spádu. Po pěkné vyhlídce slezeme do údolí Pustého žlebu. Zde najdete vchod do Punkevních jeskyní, dolní konec lanovky, přístav lodiček a občerstvení. Až vás to přestane bavit vrátíte se žlebem po cestě na Skalní mlýn. Stezka má něco málo přes 6km. Na cestě narazíte na 16 tabulí.

Naučná stezka Josefov

Další stezka začíná na křižovatce "U sedmi dubů" u Adamova. Budete kopírovat Josefovské údolí cestou vedoucí po vrstevnici stráně. Chcete-li vidět pár pořádných děr, nebudete ošizeni. Stezka vás donutí slézt k Býčí skále, kde můžete vidět i vývěry Jedovnického potoka, a následně vylezete opět na původní úroveň svahu údolí. Konec stezky je tam, kde začala. Cesta je dlouhá 10 km a můžete na ní spatřit 24 cedulí. Josefovské údolí je mimo jiné proslaveno i německými, válečnými, podzemními továrnami.

Naučná stezka Říčky

První tabule se nalézá u malého rekreačního střediska Hádek. To se nalézá pod obcí Ochoz, kde nemůžete zabloudit, neb tam vede jediná ne-hlavní silnice z Ochoze. Odtud půjdete velmi hezkým údolím potoka Říčky, až dorazíte k jeskyni Pekárna. Kopci se však nevyhnete, neboť pokračování stoupá až k Hoštenickému propadání a po obhlídce okolí opět vklouznete do zalesněného údolí až doputujete zpět k Hádku.

Trasa - 3.5km. Najdete 10 zastávek.

Naučná stezka Rudické propadání a Jedovnicko

Další stezka zaměřená především na přírodu. Z Jedovnického náměstí povede kolem pověstných Jedovnických rybníků Olšovce a Budkovanu. Až nabudete dost vědomostí o rybách, žabách a vodních bylinách, půjdete po toku Jedovnického potoka vytékajícího z rybníka Olšovce až k známému a krásnému Rudickému propadání. Odtud je jen skok do Rudice a potom zpět do Jedovnic.

Celá trasa měří okolo 9 km, na kterých je rozmístěno 13 tabulí.

Památky

Hrady a zámky

Zámek Blansko - renesanční zámek z r. 1604; v současné době je zde muzeum.

Adresa: Zámek 1, 678 01 Blansko; tel.: 0506/417 221

Zámek Boskovice - jeden z nejpůvabnějších empírových zámků na Moravě s ojedinělým zařízením interiérů. Adresa: Hradní 6, 680 01, Boskovice; tel.:0501/452 241

Otevírací doba:	
IV., X.	jen pro předem objednané návštěvy
V.-VIII.	9:00 - 18:00 denně mimo pondělí
IX	9:00 - 17:00denně mimo pondělí

Vstupné: 40,-/20,-

Zámek Kunštát - původně středověký gotický hrad měnil podobu přestavbami od gotiky po klasicismus. Nyní v něm sídlí Moravský zemský archiv.

Adresa: 679 72 Kunštát; tel.: 0501/462 196

Otevírací doba:	
V., VI., IX.	13:00 - 17:00 neděle
VII., VIII.	13:00 - 17:00 denně mimo pondělí

Vstupné: 30,-/15,-

Zámek Lysice - původní renesanční tvrz prošla renesančními a barokními přestavbami na zámek v současné podobě komorního rodinného sídla. Zpřístupněna je i zámecká zahrada s kolonádou (15.6. - 15.9.).

Adresa: 679 71 Lysice; tel., fax: 0501/472 235

Otevírací doba:		
IV., X.	9:00 - 15:00 jen v So, Ne	
V., IX.	9:00 - 16:00 Út - Pá	9:00 - 17:00 So, Ne
VI.	8:00 - 16:00 Po - Pá	8:00 - 17:00 So, Ne
VII., VIII.	9:00 - 17:00 denně mimo Po	

Vstupné: 50,-/30,- (velký okruh), 30,-/20,- (malý okruh); zámecká zahrada 10,-

Zámek Rájec nad Svitavou - klasicistní zámek francouzského typu z let 1763 - 1769.

Adresa: 679 02 Rájec-Jestřebí; tel.: 0506/432 013

Otevírací doba:		
IV., X.	9:00 - 16:00 jen v So, Ne	
V.-VIII.	9:00 - 17:00 denně mimo Po	
IX.	9:00 - 16:00 Út - Pá	9:00 - 17:00 So, Ne

Vstupné: 40,-/20,-

Technické památky

Stará huť v Josefovském údolí u Adamova - státní technická rezervace zahrnující tři památkově obnovené pece, budovy bývalé modelárny Kameňák a hutního hostince Švýcárna tel.:0506/446 671

Huť Klamovka u Blanska - významná technická památka z poloviny 19. století. Výstavní a prodejní síň umělecké litiny. tel.: 0506/402 526

Otevírací doba: st-ne 8:30 - 15:30 Vstupné: 12,-/6,-

Kořenec - větrný mlýn - Kamenná stavba mlýna holandského typu z první poloviny 19. století.

Němčice - větrný mlýn - Kamenná stavba mlýna holandského typu z první poloviny 19. století.

Ostrov u Macochy - větrný mlýn - Okrouhlá kamenná stavba holandského typu z 19. století tel.: 0506/444 328

Petrovice - větrný mlýn - Kamenná stavba kruhového půdorysu z druhé poloviny 19. století.

Rudice - větrný mlýn - Kamenná stavba holandského typu z druhé poloviny 19. století. Tel.: 0506/443528